

TEKST EN FOTO MARJA BOONSTRA

Jacob Walburg, 4 augustus 1929 in Sint Annaparochie en Antje Walburg-Postmus, 6 juli 1936 in Nes (West-Dongeradeel)

Op de knieën

Jacob en Antje hebben wat je kunt noemen een horizontale relatie. Want vanaf hun trouwen hebben ze samen hun akkers bewerkt. In een tijd dat er nog niet veel machinerie op het land te vinden was. Paarden, ja die wel. En in 1957 kregen ze hun eerste tractor. Maar toch werkte een beetje serieuze *gernier* met handgereedschap. Een schoffel, bijvoorbeeld. Antje noemt het 'n houwer'. En ze hadden hem echt niet om op te leunen, maar om 'm te gebruiken.

Ze rooiden hun aardappels met de hand, om kneuzingen te voorkomen. En dus lagen ze dagenlang op de knieën op de klei. Eerst woonden ze in Nij Altoenae, aan wat toen 't Weggy heette, na het overlijden van hait Waling belandden ze in Jacobs voormalig ouderlijk huis aan de Langhústerweg in Sint Annaparochie. Ze zouden er blijven tot ze in 1992 naar hun huidige gelijkvloerse semi-bungalow in Sint Anne verhuisden.

Maar we moeten terug in de tijd, terug naar 1962. Dat is het jaar dat ze op De Tijdlijn bijschrijven. Toen traden ze in de voetsporen van hait. En het eerste wat Jacob deed, was de vijf koeien ontslag geven. „Smerige beesten”, zegt hij.

Jacob had niks met koeien, maar des te meer met de drie paarden die er waren. Hij kon er mee lezen en schrijven, zelfs met de lastigste van het stel. „Ik leerde se over de sloot te springen, dan hoefden wy niet om te lopen at wy se ophale mosten.” En daarna leerde hij ze weer om niet over de sloot te springen, want ze gingen er net zo lang mee door tot ze op het land van de buurman stonden.

Het was de tijd dat Jacob buiten zijn pet moest afzetten als de huisarts langsliep. „At ik him ankommen sâg, liep ik fort, want ik had der gyn nocht an”, grinnikt hij.

Het was nog helemaal niet zo logisch dat hij hait zou opvolgen, want hij mocht ook doorleren. Maar ja, het weer zat tegen. „Ik fytste na de landbouskoal in Franeker. En de son skeen soa mooi. Ik hew doe de direkteur 'n hând geven en bin drekt weer werom gaan.” Antje: „Hij kin niet binnen sitte. Dat is niks foor Jacob.”

Einde schoolcarrière. En het begin van een lang en gelukkig bestaan als tuinbouwer. Niet dat het altijd zorgeloos was, want ze hebben krappe tijden gekend, waarin ieder dubbeltje moest worden omgedraaid. Jacob: „Ik waar altyd doende om te kiken of 't ergens goedkoper kon. Soadra de boel oogst waar, kocht ik al kûnstmest in foor 't nije seizoen. Dy waar dan 't goedkoopst en soa lang bewaarden wy de boel wel in 'e skuur.”

Ze deden al het werk samen. Kregen vier dochters, die Antje tussen de bedrijven door naar school hielp. Jacob stond om 6 uur 's morgens op het land. Antje: „En hy het him nooit ferslapen.” Antje volgde om 8 uur. Om 11 uur vertrok ze om het eten klaar te maken. Na het warme middageten gingen ze opnieuw samen aan de slag. Skoanmem ving de meiden op toen zij nog jong waren.

Antje: „At ik in de seumer memmen met hur kines na 't swimbad fytsen sâg, docht ik wel 's: soks kin ik nooit 's met myn kines doen.

Der waar gewoan gyn tiid foor.”

Ze vertellen vol trots dat ze door hun eigen onophoudelijke harde werken het hoofd boven water hebben gekregen en gehouden. Ze hebben zich letterlijk op hun knieën over 19 hectare vooruit gewerkt. „Nooit geld hoeven te lienen en altyd alles drekt betaald.”

Ze waren de eersten die begonnen met de verkoop van aardappelen aan huis, via een bordje bij de weg. Bouwden een vaste kring klanten op, die de handgerooiden irenes en borgers kochten. Antje: „We merkten 't altyd meteen at de kynderbijslag weer útbetaald waar, dan kwammen de mînsen hur irpels halen.”

Toen de ruilverkaveling begon zijn ze gestopt. Antje is twee kunstkníeën en -heupen verder, Jacob onderging een hartoperatie en is een paar jaar geleden lelijk gevallen. Hij gebruikt nu een scootmobiel, Antje fietst ernaast als ze de omgeving verkennen. 'Buorkje' noemen ze het. Even kijken hoe het land er overal bij ligt. Hun eigen zo bloedig bewerkte stukken kunnen ze door de ruilverkaveling niet meer terugvinden.

Sinds hun trouwen in 1957 hebben ze intensief samengewerkt. Nooit eens ruzie gehad? Jacob: „Nee hoor, se het 't knap deen.” Waarna hij eraan toevoegt dat hij verder niemand meer heeft. Alle bekende leeftijdsgenoten zijn overleden. Antje roept fleurig dat ze zich nog steeds 28 voelt. Al plukt ze geen boontjes meer in de groentetuin van hun dochter. Grinnikend: „Se saai al: 'Jim worre wel 'n paar ouwe tinten'.”

In honderd jaar kan er een boel gebeuren. Deelnemers aan De Tijdlijn weten er alles van. In deze serie zet iemand met veel levenservaring een punt.

Wat was voor hem of haar een bijzonder moment of speciale gebeurtenis?

Meedoen aan De Tijdlijn seizoen 4? Dat kan alleen vanaf 80 jaar. Bel 058-2845845 of mail (of laat een mail sturen) naar bijlagen@lc.nl onder vermelding van De Tijdlijn.

1939 - 1945 TWEDE WERELDOORLOG

1953 WATERSNOOD-RAMP ZEELAND

1962 JACOB EN ANTJE NEMEN TUINBOUWBEDRIJF VAN HEIT WALING OVER

1981 EERSTE PC

1989 VAL BERLIJNSE MUUR

1994 BEGIN WWW WORLD WIDE WEB

2013 INHULDIGING WILLEM-ALEXANDER

Alle voorgaande afleveringen van De Tijdlijn zijn terug te lezen op: www.lc.nl/tijdlijn

1918

1918 SPAANSE GRIEPEPIDEMIE EIST MILJOENEN LEVENS

1930 EERSTE WASMACHINE

1932 AFSLUITDIJK

1951 EERSTE NEDERLANDSE TV-UITZENDING

1963 INTRODUCTIE ANTICONCEPTIEPIL

1969 EERSTE MENS OP DE MAAN

1983 EERSTE MOBIEL

1990 INVAL IRAK IN KOEWEIT

2001 AANSLAG OP TWIN TOWERS

2002 INVOERING EURO

2018 LEEUWARDEN CULTURELE HOOFDSTAD

2018